

**WANDELEN OP DE
EILANDEN
MALTA - COMINO
EN GOZO**

**November en december
2018**

BESCHRIJVING TOCHT

Wat is het fijn zich opnieuw kind te voelen en zijn fantasie de vrije loop te laten, gevoed door het romantische karakter van de archipel : krekens en grotten die de ideale schuilplaats zijn voor zeeroovers die hier hun schatten verbergen, mysterieuze historische tempels die aan Atlantis doen denken, middeleeuwse burchten, schuilplaatsen en doorgangen in rotsen. Wandelen, tegen de wind in, langs hoge kliffen, van wachttorens naar wachttorens. Malta heeft een strategische ligging en wordt bijgevolg sinds menscheugenis door iedereen begeerd. Gozo is nog ongerepter. Het is minder verstedelijkt en er is meer natuur. Het is een landschap van stenen muurtjes, kleine vissershavens en oeroude boerderijen met lange muren die de velden omringen met vijgencactussen of palmen. Comino, het kleinste eilandje dat ik aangedaan heb is een schatteneiland met rotsen geselsd door de wind, met veelbezochte baaien als de Blue Lagoon, ideaal voor doorgewinterde avonturiers.

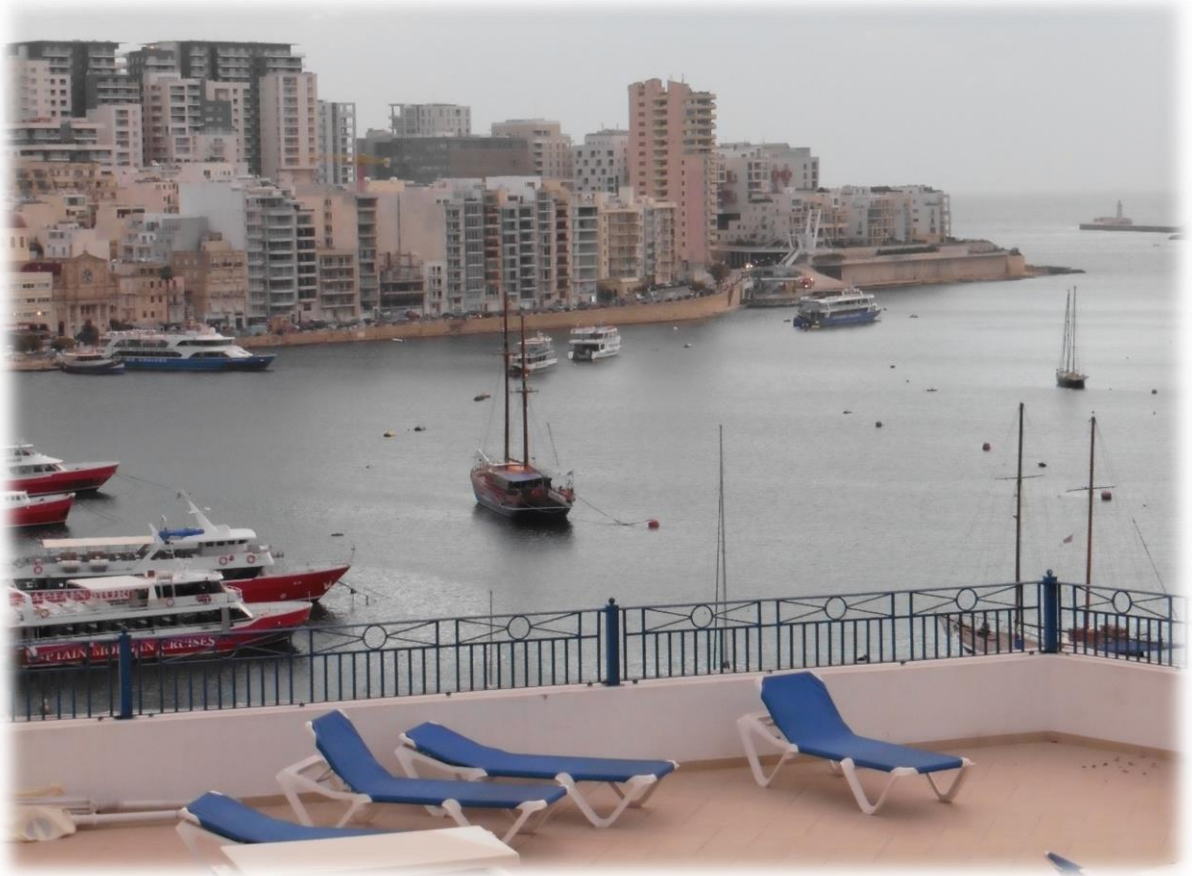
Wie is deze jongen

Ik ben Ludwig D'Haese, ben 62 jaar, heb een vrouw en drie kinderen en drie kleinkinderen. Ik woon in Merchtem en ben een politieagent (vroegere rijkswachter) op rust. Wandelen is mijn passie en maandelijks trek ik er voor een tiental dagen op uit, soms alleen en soms met een klein groepje. Ik doe dit het gehele jaar door, dus ook in de wintermaanden. Ik ben tevens reisleader bij het Zuiderhuis en momenteel begeleid ik de reizen in Andalusië, Lanzarote, Corsica en Kreta. Bij WeTravel2, een organisatie die reizen organiseert voor mensen met een beperking, ben ik reisleader voor de individuele reizen. Nagenoeg alle reizen worden door mijzelf uitgestippeld.

Ik ben gisterenavond laat geland op de luchthaven van Malta. Vandaag verken ik de kust in de buurt van het hotel en doe ik een rondvaart langs de baaien rond Valletta en Sliema.

Ik logeer in hotel Waterfront en heb van in de kamer zicht op de haven.

Ook eten doe ik in stijl met zicht op de haven en het eiland Manoel.

Na de wandeling langs de haven van Sliema spring ik op een van de vele bootjes die de toeristen de omgeving laat zien van op het water.

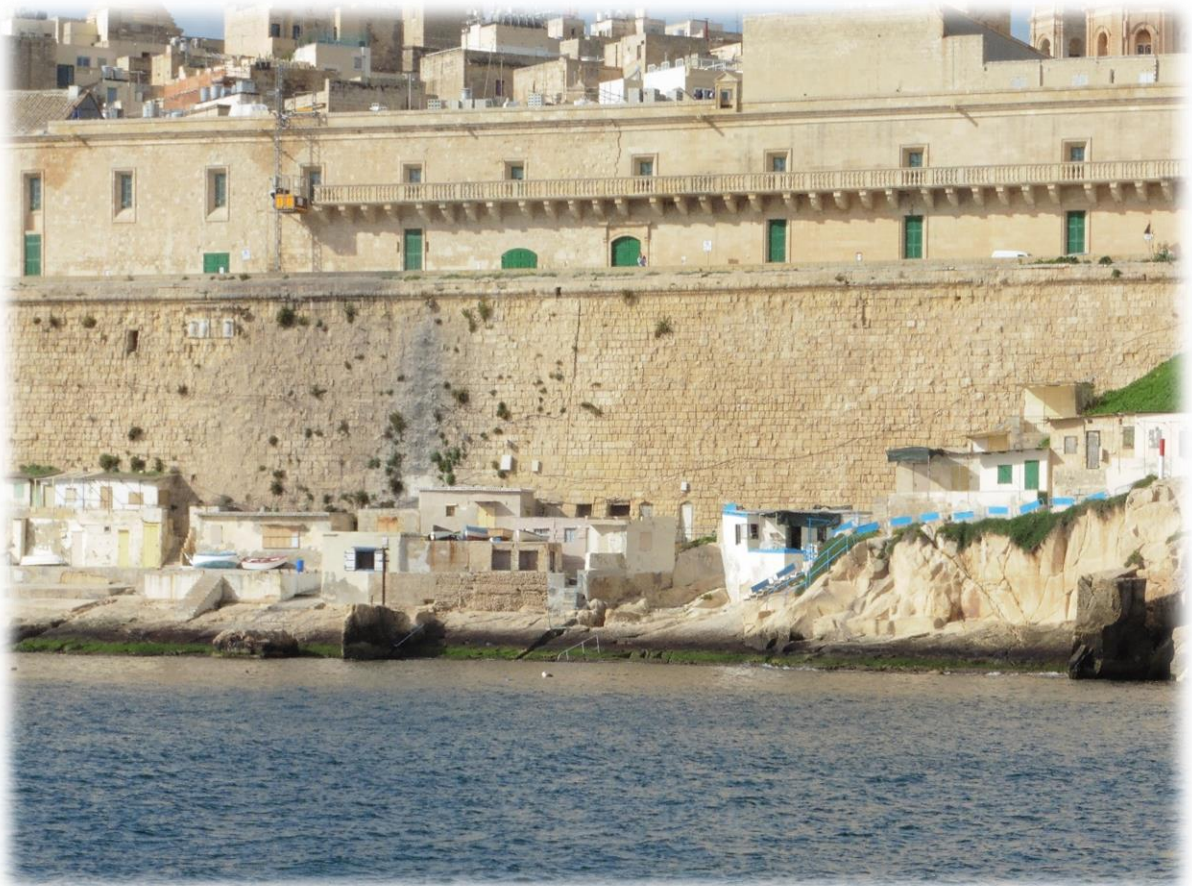

De zee is nogal naar de woelige kant maar dat heeft ook zo zijn charmes. Het hoogseizoen is al voorbij en hierdoor is het ook minder druk op Malta en op de boot. Ook de temperaturen zijn in deze periode op hun best, rond de 20 graden, volle bak zon en een licht briesje.

De boot vaart eerst de buurt aan van het plaatsje Sliema waar ook ons hotel gelegen is. De naam Sliema komt waarschijnlijk van de eerste woorden van het Weesgegroet in het Maltees : Sliem Marija, maar zeker weet men het niet.

Economisch gaat het met Malta redelijk goed maar toch zien we her en der ook zeer kleine stenen huisjes met kleurrijke luikjes. In vroegere tijden vond je deze huisjes overal op Malta maar de meeste daarvan zijn vervangen door torenhoge appartementsgebouwen.

De laatste jaren wordt er heel wat geïnvesteerd en komen er heel wat nieuwbouwprojecten als paddenstoelen uit de grond.

Kleurrijke bootjes varen tussen de grote ferry's door.

De boot doet ook alle baaien aan van de vestingstad Valletta, de hoofdstad van Malta. Valletta mag in 2018 tevens de naam dragen van Europese Culturele Hoofdstad.

We varen ook langs het eilandje Manoel. Het gebouw met de vele bogen werd vroeger gebruikt als hospitaal. Dit deed dienst als quarantaine voor slachtoffers van de pest en de cholera.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog kreeg Malta zware bombardementen te verduren. Manoel werd hierbij zowat geheel van de kaart geveegd.

Op alle landpunt van Malta staat er nog steeds een werkende vuurtoren.

Malta heeft ook nog enkele militaire vaartuigen die permanent klaar staan om ingezet te worden mocht het nodig blijken.

Het eilandje Comino

Vandaag doe ik een rondwandeling rond het eilandje Comino en ga op zoek naar de Blue Lagoon.

Om tot het eilandje te komen vaar ik mee met de Supreme Cuises. Het schip heeft drie dekken en een bar.

We worden vergezeld van een speedboot. Wie wil kan straks mee met de speedboot inhammen en grotten bezoeken rond het eilandje Comino. Maar daar ga ik voor passen.

We passeren het eilandje Saint-Paul. Dit kleine eilandje met een lengte van slechts 885 meter ga ik niet aandoen. Sinds in de jaren 30 de laatste boer van het eiland vertrok, wordt het niet meer permanent bewoond. De boer, Vincenzo Borg genaamd, woonde er in een kleine boerderij, die inmiddels grotendeels is ingestort. Sinds het vertrek van de boer is St. Pauls eiland het grootste onbewoonde eiland van Malta.

Het eilandje St-Paul bestaat eigenlijk uit twee rotskliffen die bij laagtij één eiland vormen. Het eilandje kreeg deze naam omdat de apostel Paulus hier schipbreuk zou geleden hebben.

In 1844 werd er, om Paulus te eren, midden op St. Pauls eiland een vier meter hoog standbeeld op een 8,2 meter hoge sokkel geplaatst. Het beeld, dat Paulus toont met een boek in de ene hand terwijl hij de andere hand in de hoogte steekt.

De olifantenrots is erg fotogeniek. De boot houdt even halt zodat iedereen een foto kan maken.

We leggen even aan in Gozo om mensen af te zetten en andere weer op te laden. De halte duurt ongeveer 10 minuten.

We meren aan in het kleine haventje van het eilandje Comino dat gekend is om zijn Blue Lagoon.

De meeste mensen blijven wat rondhangen in het haventje of wandelen even tot aan de kapel welke een paar honderd meter van de haven ligt.

Algauw kom ik aan de Blue Lagoon. Het zijn eigenlijk meerdere baaien . De helderheid van het aquamarijne water trekt vooral liefhebbers van duiken aan maar ook heel wat plezierbootjes die van de archipel de weg naar hier vinden.

Comino is in de zomer heel druk bezocht, maar zodra het hoogseizoen afgelopen is, keert hier de paradijselijke rust terug.

Comino is een ongerept eiland waar geen auto's rondrijden. Vroeger heette het Cumin, naar de wilde plant venkel die er nu nog welig groeit.

Er wonen slechts tien mensen op het eiland en er zijn twee kleine hotelletjes maar die zijn nu gesloten.

Er staat ook een mooie kapel van Maria-Boodschap, die dateert uit de 16de eeuw, maar meestal is de kapel, net zoals vandaag, gesloten.

Op dit kleine eilandje tref ik zowaar een plantage aan van vijgencactussen. De vijgencactus is gastheer voor cochenilleluizen. De luis is als parasiet veel te vinden op de vijgencactus. Uit het lichaamsvocht van de cochenilleluis haalt men de kleurstof karmijn.

Karmijn wordt onder andere gebruikt in levensmiddelen (worst, pastei, krab, zoetwaren, marmelade) en in cosmetica (lippenstift en rouge). Ook in enkele drankjes wordt karmijn terug gebruikt, onder andere in campari.

Op een bepaald ogenblik werd karmijn vervangen door kunstmatige producten maar ondertussen is er terug een heropleving van de vraag naar karmijn omdat kunstmatige kleurstoffen als kankerverwekkend wordt beschouwd. Voor 1 kg karmijn heeft men ongeveer 140.000 luizen nodig.

Sommige rotsen hebben gaten die door erosie werden gevormd.

Van 1948 tot 1965 werd dit gebouw gebruikt als school voor de kinderen die leefden op het eiland.

In de 19de eeuw werd dit gebouw gebruikt als hospitaal om er Engelse militairen in onder te brengen die in quarantaine dienden te verblijven.

De St-Mary's-Tower werd in 1618 opgetrokken. Als de vlag wappert is de toren toegankelijk voor bezoekers. Ik zie geen vlag, dus is de toren gesloten. Maar dat kon ik ook zien op het bordje Closed. Als de toren open is mag men er gratis binnen.

Ik vind op het eiland ook nog een oud kanon. De grotten en holten op het eiland waren dan ook lange tijd een schuiloord voor piraten en smokkelaars.

Na een mooie zonsondergang verlaat ik het schip en keer ik terug naar het hotel. Alweer een mooie, onvergetelijke, dag.

Het centrum van Gozo

Reeds van ver zie ik op een heuvel de citadel al liggen. Aan de voet van dat verdedigingsnetwerk groeien de nieuwe wijken van Gozo's hoofdstad, die de naam Victoria kreeg bij het diamanten regeringsjubileum van koningin Victoria in 1897.

De windmolen die in Xaghra staat dateert van 1725. De molen beschikt nog over het originele binnenwerk, verkeert in zeer goede staat en functioneert nog. De muren van de molen zijn 3 meter dik en 15 meter hoog. Dat bood voldoende bescherming tegen aanvallen van buiten af.

Op Malta worden sinds het jaar 1530 molens gebouwd. De ridders van Malta hadden een monopolie op het bouwen en gebruiken van molens. Dit overheidsmonopolie bleef bestaan tot 1838. Op deze wijze verzekerden de ridders zich ervan voldoende meel te hebben voor hun campagnes.

Naast windmolens waren er ook door ezels voortgedreven molens. Tijdens de periode dat de Britten over Malta regeerden beschikte vrijwel iedere gemeente over één of meerdere molens.